

พิษสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (Pesticides Poisoning)

สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช (Pesticides) เป็นสารเคมีที่ถูกนำมาใช้ด้านการเกษตรอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน และอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ได้รับ และสัมผัสจากการใช้หรือการบริโภคได้ โดยสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช สามารถเข้าสู่ร่างกายได้ทางผิวหนัง ช่องปาก และการหายใจ ทำให้เกิดพิษได้ทั้งแบบเฉียบพลันและเรื้อรัง หากได้รับในปริมาณมาก ๆ ทำให้เสียชีวิตได้ง่าย

ปี พ.ศ. 2556 (ค.ศ. 2013) สำนักระบาดวิทยา ได้รับรายงานผู้ป่วยที่ได้รับสารพิษจากสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช จากการทำงานและสิ่งแวดล้อม จำนวน 547 ราย อัตราป่วย 0.85 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีรายงานผู้เสียชีวิต พบผู้ป่วยตลอดปี มีรายงานผู้ป่วยสูงขึ้นในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงสิงหาคม ซึ่งเป็นช่วงฤดูฝน เกษตรกรเริ่มมีการเพาะปลูก และการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชมากขึ้น (รูปที่ 1)

การรายงานผู้ป่วยจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 43.70 ภาคเหนือ (31.45%) ภาคกลาง (23.04%) และภาคใต้ (1.83%) อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน เท่ากับ 1.10, 1.46, 0.57 และ 0.11 ตามลำดับ (รูปที่ 2) จังหวัดที่มีรายงานผู้ป่วยสูงสุด 10 อันดับแรก คือ จังหวัดศรีสะเกษ อัตราป่วยเท่ากับ 7.40 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ปราจีนบุรี (6.74) อุตรธานี (4.81) กำแพงเพชร (4.26) เชียงใหม่ (4.21) ระยอง (3.82) ตรด (3.58) สุโขทัย (2.99) บึงกาฬ (2.90) และจันทบุรี (2.10) (รูปที่ 3)

ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลชุมชน 386 ราย ร้อยละ 70.57 โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป 92 ราย (16.82%) รพ.สต. 68 ราย (12.43%) และคลินิก/โรงพยาบาลเอกชน 1 ราย (0.18%) จำแนกเป็นเพศหญิง 576 ราย เพศชาย 933 ราย อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย 1: 2.0 กลุ่มอายุที่พบ อัตราป่วยต่อประชากรแสนคนสูงสุด คือ กลุ่มอายุ 45 – 54 ปี (1.16) รองลงมา กลุ่มอายุ 55 – 64 ปี (1.11), 35 – 44 ปี (1.08)

และพบในกลุ่มเด็กเล็กและผู้สูงอายุ (0.08, 0.95) (รูปที่ 4) ผู้ป่วยมีอาชีพเกษตรกรรมสูงสุด 278 ราย ร้อยละ 50.82 รองลงมาคือ รับจ้าง 148 ราย (27.06%) และอาชีพอื่น ๆ 121 ราย (22.12%)

การจำแนกประเภทสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ได้รับรายงาน ได้แก่ สารกำจัดวัชพืช ร้อยละ 9.69 กลุ่มออร์กาโนฟอสเฟต (5.12%) อื่น ๆ (0.20%) และไม่ระบุชนิด (85.19%) เป็นต้น

การรายงานผู้ป่วยพิษจากสารป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช ในปี พ.ศ. 2556 มีจำนวนการรายงานลดลงค่อนข้างมากเนื่องจาก สำนักระบาดวิทยา อยู่ระหว่างการปรับปรุงระบบการรายงานโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม แต่อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากปริมาณการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในภาคเกษตร พบว่ายังมีปริมาณการนำเข้าค่อนข้างสูงถึง 120,000 ตัน คิดเป็นมูลค่า 18,000 ล้านบาท โดยเฉพาะสารกำจัดวัชพืช (กรมวิชาการเกษตร, 2555) ซึ่งอาจบ่งชี้ถึงความเสี่ยงต่อการได้รับพิษสารเคมีกำจัดแมลงศัตรูพืชอย่างหนึ่ง

การให้ความสำคัญต่อการการเฝ้าระวังและการรายงาน การได้รับพิษจากสารป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เป็นสิ่งสำคัญที่ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการนำข้อมูลไปให้ความรู้ แก่กลุ่มเสี่ยงและประชาชนทั่วไป รวมถึงการนำข้อมูลไปพิจารณาการยกเลิก/ห้าม นำเข้า จำหน่ายสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มีพิษร้ายแรงได้

ผู้เรียบเรียง

แสงโฉม ศิริพานิช

บรรณาธิการวิชาการ

นายองอาจ เจริญสุข

Fig.1 Reported Cases of Pesticide poisoning by Month, Thailand 2013

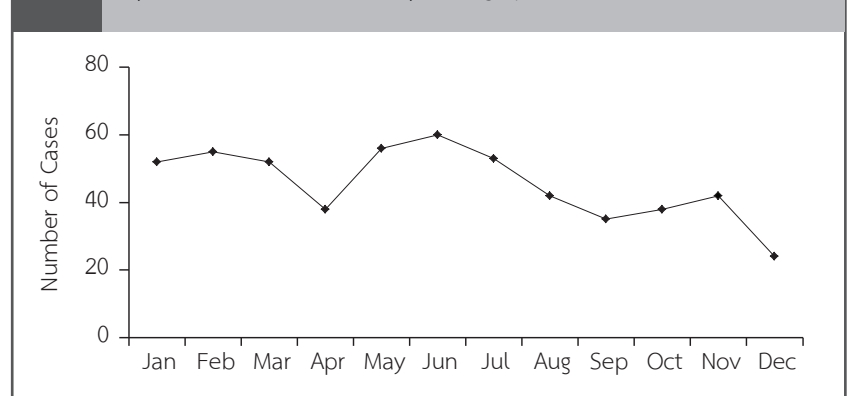

Fig.2

Reported Cases of Pesticide poisoning per 100,000 Population by Region, Thailand, 2013

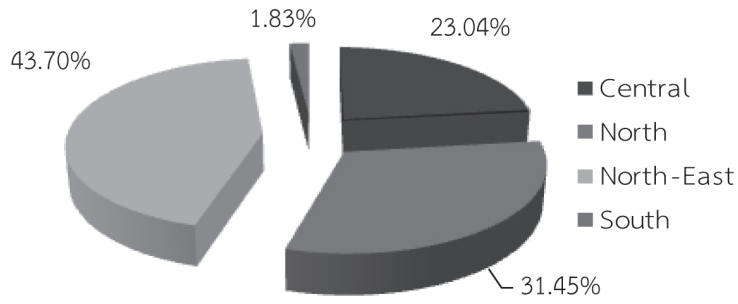

Fig.3

Reported Cases of Pesticide poisoning per 100,000 Population by Province, Thailand 2013

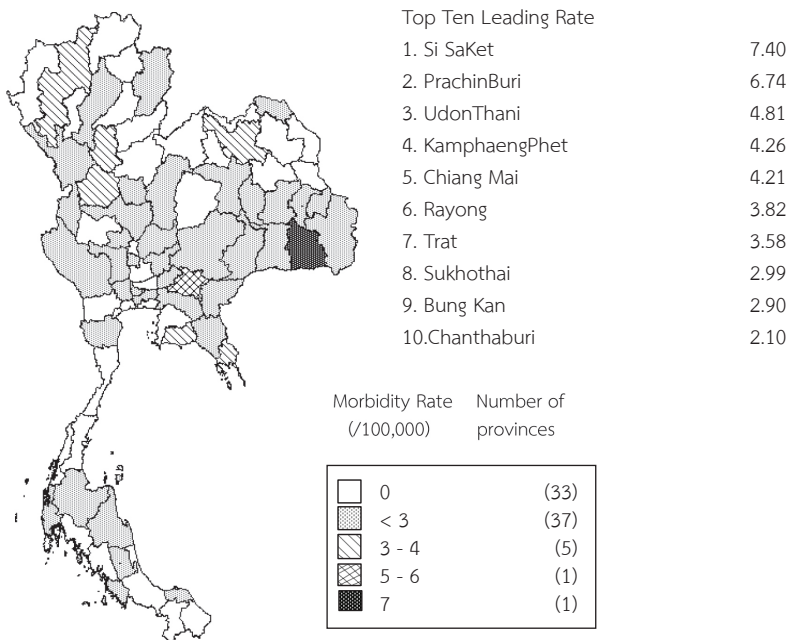

Fig.4

Reported Cases of Pesticide poisoning by Age-group, Thailand, 2013

